

Arany János
Hollósy Kornéliának

Emlékkönyvbe

Egy nép lakik túl tengeren,
Hol délre lejt az Álpok alja,
Hol fűszeres völgy, rónaság
Az erdős Appennint uralja:
Hajdan dicső nemzet, ma rab; –
S hogy lánc csörgésit ne hallja:
Énekkel űzi bús nesztét,
S az érc igát enyhíti dalja.
Oh, hát dalolj *nekünk!*...

(1857. május 1.)

Reményinek

Emlékkönyvbe

Karddal melyet dicsővé tenni, egykor
Hiven ajánlád ifju véredet,
A hon, az úgy-e szent hon, félig élt már,
Halál árnyéka rásötétedett.
Te messze távozál, – mi itt maradtunk,
Tompán enyészve, mint sivár növény,
Mely élni nem tud, halni még nem érett,
Ledőlt fa korhadó tövén.

A honfibú, mely elzsibbaszta minket,
Tenálad munkás fájdalom leve,
Nagy, büszke, boldog népek közt forogván
Művészetedben a magyar neve.
És kik panaszra, mely szóban alél el,
Fület zárnának, a dús boldogok,
Veled kesergik azt, amin te vérzel,
Midőn nyirettyüd úgy sír, úgy zokog.

Most a reménynek egy hangját, Reményi,
Vidd el nyugatra zengő húrodon;
Hirdesse szózatot fád a világnak,

Hogy újra érez, újra él e hon.
 És élni fog, – menny, föld minden hatalma
 Zúdúljon bár fel, – mert élni akar;
 Öngyilkolásra hogy többé fajulna,
 Sokkal önérzőbb a magyar.

(1860)

[A verset tévesen szokták 1859-re datálni. – a szerkesztő]

Babits Mihály

Prológu

Kerékjártó Duci jótékony célú hangversenyére, 1914 nov.

*Elmondtam a háború elején, Kerékjártó Ducinak egy jótékony célú hangversenyén.
 Közreadását többek közt indokolja az, hogy tapasztalatom szerint kéziratban
 elferdítve terjedt s több vidéki koncerten e hibás alakban előadták.*

Király, király, közönség,
 ezen a bus telen
 milyen versek köszöntsék
 szined ez estelen?
 Zenész, amig zenéd szól,
 figyelve, hangtalan
 tudunk-e mint egyébkor,
 élvezni gondtalan?
 Ó zongorás, ma rajta,
 verd, verd a zongorát,
 hogy át ne halljuk rajta
 a fegyverek zaját!
 S te hegedüs, te gyermek,
 a hegedút rikasd,
 s nyujtsd bővön a kebelnek
 e ríttató vigaszt,
 s a tompa dobra, mellyet
 szivünkben ver a gond,
 zenédből puha selymet
 csavarva jól bevond,
 hogy ne halljuk a dobszót,
 a tompa gond szavát,
 gyermekszivedből jobb szót

bocsáss szivünkön át:
nem tiéd igazában,
ó harcok istene,
e föld, míg a világon
van gyermek és zene!

De nem léhán felejtvek,
de nem mint bus madár
fejet a szárnyba rejtve
– a zene ez a szárny –
de nem vakon mulatjuk
időnket, balgatag,
lebukva, léha hattyuk
– s a zene a patak –:
emeld, ó szárny, ragadva,
ki tétlen csüggedett,
s jusson viz a patakba
locsolni a sebet.
Ó zene, szent segítség,
patak, mely zengve lejt,
vizeid édesítsék
a könnyek tengereit!
Ó zene enyhe nedve,
tőled gyógyúl a hit,
te vidítod peregve
katonák lábait,
bezengve messze síkot,
veszélyek mezejét,
pergve te vidítod
unt harcok ütemét:
nekünk is zengve mélán
vidítsad a valót:
lásd, nem feledni léhán
kivánunk takarót,
hanem hogy édesednék
a bánat, a bajok,
és lenne kincs az emlék,
mely szivünkben sajog
valamely kedvesünkről
– Kinek ne volna lent? –
egy fiatal fiúról,
ki értünk messze ment.
Talán az anyja mellett
gyermek volt mostanig,
és most ki tudja, merre
szened, ki tudja, mit!
A lelkünk egyre nála,

minden emléke szent,
 s dal lesz, ha hal, halála,
 ki értünk messze ment,
 dal lesz, ha hal, halála,
 ki értünk messze halt
 – s a dal a legszebb hála –:
 zengd nekünk ezt a dalt,
 ó hegedüs, te gyermek:
 zengj hálát húrodon,
 ne hálátlan keservet,
 mely halállal rokon,
 s hogy akik messze értünk
 ontottak drága vért,
 érezzék, drága vérűk
 nem folyt csak bánatért,
 zenész, te szivhurokból
 vágyszőnyeget szövő,
 csendüljön ki dalodból
 a Béke és Jövő:
 zengd, amit Ők akartak
 – s jaj! meg nem élhetik –:
 kik életünkért haltak,
 zengj életet nekik!

(Ez a szövegváltozat a Nyugat 1915/22. számában jelent meg.)

Aba-Novák Vilmos: *Kerékjártó Gyula*, 1923. rézkarc, 239×243 mm. A kép a szerző Magyar Képzőművészeti Főiskolán folytatott tanulmányai során készült. A Magyar Képzőművészeti Egyetem Könyvtár és Művészeti Gyűjtemény 285. ltsz. tétele.

Cím a világhálón: katalogus.mke.hu